

BARNAVERNDARSTOFA

Alþingi
Erindi nr. P 121/1671
komudagur 22/4 1d/1

Alþingi
Sólveig Pétursdóttir, formaður
Þórshamri v/Templarasund
150 Reykjavík

Tilvísun
97040018

Dagsetning
21.4.1997
HF/--

Vísað er til bréfs dags. 3. apríl 1997, sem barst Barnaverndarstofu þann 7. apríl, þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til lögræðislaga, mál 410. Í bréfinu er óskað umsagnar eigi síðar en 17. apríl en vísað er til símtals þar sem fenginn var frestur til dagsins í dags.

Barnaverndarstofa hefur gert umsagnir um þau frumvörp sem lögð hafa verið fram á undanförunum þingum um hækkun sjálfræðisaldursins. Í þeim umsögnum koma fram sjónarmið Barnaverndarstofu um það atriði sem jafnframt eru helstu athugasemdir stofunnar við það frumvarp sem nú hefur verið lagt fram til nýrra lögræðislaga.

Þar sem hér er um mjög viðamikið frumvarp að ræða og knappur tími gefinn til umsagnar leyfir Barnaverndarstofa sér að senda afrit af fyrri umsögnum og ítreka þau sjónarmið sem þar koma fram, auk þess að gera þær athugasemdir sem hér fylgja.

Það er eindregin skoðun stofunnar að sjálfræðisaldurinn beri að hækka upp í 18 ár. Ef sjálfræðisaldurinn verður áfram 16 ár telur Barnaverndarstofa nauðsynlegt að í lögunum verði heimild til nauðungarvistunar á meðferðarheimilum og stofnunum sem reknar eru af ríkinu skv. lögum um vernd barna og ungmenna.

Þá gerir Barnaverndarstofa einnig athugasemdir við 2. mgr. 58. gr. um að lögráðamaður sjálfræðissvipts manns geti ekki ákveðið að hann skuli vistaður á stofnun gegn vilja hans nema fyrir liggja mat læknis á því að lífi hans og heilsu sé hætta búin. Skv. 5. gr. reglugerðar um Barnaverndarstofu nr. 264/1995 skal stofan hlutast til um að myndað sé teymi sérfræðinga sem hafi það hlutverk að treysta samstarf og samhæfingu meðferðarstofnana fyrir börn og ungmenni.

PÓSTHÚSSTRÆTI 7
PÓSTHÓLF 53
121 REYKJAVÍK

SÍMI 552 4100
BRÉFSÍMI 552 4108

KT. 700595 2699

BARNAVERNDARSTOFA

Í teyminu situr fulltrúi frá Barna- og unglingsgeðdeild Landspítalans, meðferðarstöð ríkisís fyrir unglings og frá Barnaverndarstofu. Leggur stofan umsóknir um vistun á heimili eða stofnun sem ríkið rekur fyrir teymið til umsagnar. Barnaverndarstofa telur að með þessu sé nægilega tryggt að fram fari faglegt mat á þörf fyrir vistun og því óþarft að afla sérstaks læknisvottorðs til viðbótar þegar svo stæði á að lögráðamaður veitti samþykki sitt fyrir vistun 16-18 ára unglings á stofnun sem rekin er skv. lögum um vernd barna og ungmenna.

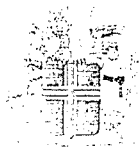
Virðingarfyllst
f.h. Barnaverndarstofu

Höfnun Eiríksdóttur.

PÓSTHÚSSTRÁTI 7
PÓSTHÓLF 53
121 REYKJAVÍK

SÍMI 552 4100
BRÉFSÍMI 552 4108

KT. 700595 2699

BARN AVERNDARSTOFA

AFRIT

Nefndadeild Alþingis,
b.t. Sólveigar Pétursdóttur,
Þórshamar v/ Templarasund,
150 Reykjavík

Reykjavík, 2. ágúst, 1996

14.2

Vísað er til bréfa yðar dags. 29. maí 1996 þar sem þess er farið á leit að Barnaverndarstofa gefi Allsherjarnefnd umsögn sína um tvö frumvörp til laga um lögræðislög, 456. mál og 457 mál, sem bæði fjalla um sjálfræðisaldur. Þar sem frumvörpin eru efnislega samhljóða verður gefin ein umsögn um þau bæði. Barnaverndarstofa lýsir stuðningi við frumvörpin og vill koma á framfæri eftirfarandi athugasemdum vegna málsins:

1. Í ákvæði 1. gr. samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins (barnasamningnum) sem Íslendingar fullgiltu 2. nóvember árið 1992 skilgreinir að börn séu þeir einstaklingar sem eru innan 18 ára aldurs. Miðað við þá löggjöf sem er í gildi hér á landi njóta íslensk ungmenni eldri en 16 ára ekki þeirrar réttinda sem falla innan sjálfræðishugtaksins og barnasamningurinn tilgreinir. Hér er einkum átt við rétt þessa aldurshóp til forsjár foreldra, en forjárskyldum þeirrar lýkur raunverulega þegar einstaklingurinn hefur náð sjálfræðisaldri. Með vísan til þessa er ljóst að íslensk lög, þ.á m. núgildandi lögræðislög, tryggja íslenskum ungmennum ekki öll þau réttindi sem tilgreind eru í barnasamningnum.

Í þessu sambandi vekur Barnaverndarstofa athygli á 14. og 21. gr. lokaathugasemda eftirlitsnefndar SP við framkvæmd Íslands á barnasamningnum frá fundi hennar með fulltrúum íslenskra stjórnvalda dagana 16. og 17. janúar sl. Þar segir efnislega að skorta kunni á að samningurinn endurspeglar að fullu í landslögum og að gera þurfi ráðstafanir til að tryggja að þau réttindi sem talin eru í samningnum njóti fullrar verndar. Hér á nefndin ugglaut við hinn lága sjálfræðisaldur á Íslandi, en í bráðabirgðaathugasemdum nefndarinnar er sérstaklega hvatt til að hann verði tekinn til endurskoðunar. Vísast í þessum efnum til greinargerða fulltrúa félagsmála-, dómsmála- og heilbrigðismálaráðuneyta, til viðkomandi ráðherra af fundinum.

2. Þjóðfélagsaðstæður hafa breyst mikið, ekki síst á síðustu áratugum. Ungmenni eru nú háðari foreldrum sínum en áður var. Jafnframt hafa kröfur um menntun og færni aukist í nútímasamfélagi. Lengri skólaganga getur almennt þýtt að ungmenni verði að treysta á að foreldrar sjái fyrir þeim lengur en áður tíðkaðist. Atvinnuleysi hefur einnig aukist á síðustu árum og því hafa möguleikar ungmenna til að standa á eigin fótum og vera efnahagslega sjálfstæð minnkað verulega. Nú búa um 80-90% ungmenna í foreldrahúsum. Ætla má að flest þau ungmenni sem ekki búa í

foreldrahúsum, t.d. vegna náms eða atvinnu, geri það í fullri sátt við foreldra sína. Í dag hafa núgildandi ákvæði lögræðis laga um sjálfræðisaldur því í reynd litla þýðingu vegna breyttra þjóðfélagsaðstæðna fyrir allan þorra ungmenna.

Stóra þversögnin sem felst í lágum sjálfræðisaldri hérlendis er aftur á móti sú, að hann hefur fyrst og fremst þýðingu fyrir þau ungmenni sem síst skyldi og kunna tæpast með þau réttindi að fara. Svo sem fram er komið búa langflestir einstaklingar á aldrinum 16-18 ára í heimahúsum og lúta venjulegum húsaga. Ef til ágreinings kemur á milli ungmennis og foreldra er hann venjulega leystur með samræðum og sameiginlegri niðurstöðu. Sá lagalegi réttur er felst í sjálfræðinu kemur því yfirleitt ekki við sögu. Lítil minnihluti ungmenna kýs hins vegar að lifa lífi sínu án tillits til annarra og ógnar eigin velferð. Þessi hópur er gjarna stjórnlaus sökum vímuefnaneyslu eða annarra félags- og tilfinningalega vandkvæða. Foreldrum og samfélaginu ber að rétta þessum hópi hjálparhönd. Þær tilraunir renna hins vegar oft út í sandinn þar sem hin lági sjálfræðisaldur verndar gjarna rétt þessara ungmenna til sjálfseyðandi hegðunar.

3. Hinn lági sjálfræðisaldur hérlendis hefur falið í sér að stjórnvöld hafa ekki séð ástæðu til að stofna til sérstakra meðferðarheimila fyrir ungmenni að 18 ára aldri sem eiga að stríða við afbrotahneigð. Að vísu gera lög um vernd barna og ungmenna nr. 58/1992, sbr. lög nr. 22/1995, (bvl.) ráð fyrir því að ungmenni eigi kost á slíkri meðferð, og gera lögin ráð fyrir að slík heimili séu rekin undir yfirumsjón Barnaverndarstofu, sbr. 5. mgr. 51. gr. bvl. Eðli máls samkvæmt hefur þetta ákvæði laganna litla þýðingu þar sem sjálfráða ungmenni vistast ekki á slíkum stofnunum nema að eigin vilja. Honum er sjaldnast til að dreifa hjá þessum hópi. Hins vegar er brýn þörf er á sérstökum meðferðarúrræðum fyrir 16-18 ára ungmenni vegna síbrota, með það að markmiði að ekki þurfi að koma til fangelsisafplánunar fyrir þennan aldurshóp.

Engin heimild er í hegningarlögum fyrir því að 16-18 ára afbrotungmenni geti afplánað refsivist sína á stofnunum, sem bjóða upp á meðferð þeim til handa. Til þess að svo megi verða þarf breytingar á almennum hegningarlögum þannig að dvöl á slíkum stofnum kæmi til viðbótar fangelsum við val á refsivist. Þar sem alltaf virðist sem einhver ungmenni þurfi að afplána sína refsingu á ári hverju í almennum fangelsum landsins, er þörf á því að taka upp meðferðarúrræði sem þjónar hagsmunum þeirra betur en hin almennu fangelsi gera. Í mörgum þeim dómum sem fallið hafa hér á landi í fyrri tíð þar sem sakborningar hafa verið 16-18 ára, hefur annað hvort verið beitt ákærufrestun eða dómar verið skilorðsbundnir. Árlega hafa þó nokkur ungmenni hlotið fangelsisdóma. Á árunum 1990-1994 voru yfirleitt um tvö 16-18 ára ungmenni dæmd í óskilorðsbundið fangelsi og hafa þau þurft að afplána refsivist í almennum fangelsum landsins. Á árinu 1995 tvöfaldaðist þessi tala en þá afplánuðu fimm ungmenni refsivist í fangelsum landsins. Þessi framkvæmd er í blóra við ákvæði 37. gr. barnasamnings SP þess efnis að ungum föngum skuli haldið aðskildum frá eldri föngum, enda gerði Ísland fyrirvara um þá grein samningsins við fullgildingu hans. Eftirlitsnefnd SP með barnasamningnum hefur hvatt til að sá fyrirvari verði afturkallaður, sbr. 20. gr. athugasemda hennar.

Óhætt er að fullyrða að hegðunarerfiðleikar og afbrotaferill ungra afbrotamanna hefst í flestum tilfellum löngu áður en þeir hafa náð sakhæfisaldri. Málefni ungra afbrotamanna verður því að skoða í ljósi

uppvaxtar þeirra og uppeldisáæðna og þeirrar ábyrgðar sem samfélagið ber því viðvíkjandi. Almennt eru afbrot talin birtingarform annarra undirliggjandi áæðna svo sem tilfinningarlegra, geðrænna eða félagslegra vandkvæða. Afbrotauglingar líða oft fyrir menntunarskort og þjálfunarleysi og þurfa á sálfræðilegri aðstoð að halda til að fá innsæi í sín mál, skilja sig sjálf og læra önnur viðbrögð en þau hafa tamið sér. Sérhæft meðferðarheimili eða stofnun gæti skapað þær forsendur sem eru nauðsynlegar til að þessi ungmenni fá ráðið bót á vandræðum sínum. Ætla má að hækkun sálfræðisaldurs í 18 ár stuðli að bættum skilningi á mikilvægi þessara úrbóta.

4. Hinn lági sálfræðisaldur gerir foreldrum og þjóðfélaginu í heild oft erfitt fyrir að taka á stjórnlausri neyslu áfengis- og vímuefna 16-18 ára ungmenna. Þá standa aðilar oft frammi fyrir því að ungmenni sem er í áfengis- eða vímuefnamedferð fyrir 16 ára aldur neitar að halda henni áfram er það verður sálfráða. Barnaverndaryfirvöld á Íslandi þekkja vel til þeirrar örvæntingar sem ráðþrota foreldrar líða þegar sálfráða börn þeirra verða vímuefnum að bráð og hvorki þeim sjálfum né barnaverndaryfirvöldum reynist mögulegt að grípa til nokkurra ráðstafana sem að haldi geta komið.

Samkvæmt 3. mgr. 22. gr. bvl. og II. og III. kafla lögræðisлага nr. 264/1995 er unnt að grípa til nauðungarsviptingar eða sálfræðissviptingar ef 16-18 ára ungmenni stefnir eigin heilsu og þroska í alvarlega hættu með vímuefnaneyslu. Einstaklingur sem sviptur hefur verið sálfræði öðlast það ekki á ný nema með dómi. Aðgerðir af þessu tagi eru alvarlegt inngríp í persónulega hagi og tilfinningalega erfiðar fyrir foreldra þegar eigin börn eiga í hlut. Annað vandamál þessu tengt er sú staðreynd að það reynist foreldrum örðugt að krefjast þess að börn þeirra verði svipt sálfræði, jafnvel þótt brýn nauðsyn beri til þess. Skilyrði til sálfræðissviptingar samkvæmt lögræðislögunum eru mjög ströng og því er sjaldgæft að ungmenni séu svipt sálfræði vegna ávana- og vímuefnavanda.

Í fyrrgreindu tilviki er nauðsynlegt að foreldrar geti haft yfirráð og eftirlit með börnum sínum lengur en til 16 ára aldurs í því skyni að veita þeim vernd gegn aðsteðjandi hættu. Með þessu er ekki verið að gera ungmenni ábyrgðarlaus heldur er það viðurkenning á því að ábyrgðin sé ekki einungis þeirra heldur og foreldranna og samfélagsins alls. Hækkun sálfræðisaldurs mun því hafa verulega þýðingu gagnvart 16 ára ungmennum sem eru í sjálfheltu vímuefnaneyslu. Ef sálfræðisaldurinn yrði hækkaður úr 16 í 18 ár væri einnig unnt að halda áfram því meðferðarstarfi sem oft er þegar hafið við 16 ára aldur.

5. Ósamkvæmni kemur fram í barnalögum nr. 20/1992 sbr. lög nr. 37/1995 varðandi aldursmörk um það hversu lengi foreldrar eru forsjár- og framfærsluskyldir við börn sín. Foreldrar fara með forsjá barna sinna til 16 ára aldurs eða þar til að þau verða sálfráða. Framfærsluskylda þeirra gagnvart börnum sínum nær hins vegar til 18 ára aldurs. Ákveðin óvissa ríkir í dag vegna þessara misræmis þegar ungmennin búa annars staðar en hjá foreldrum. Í barnalögum segir einungis að framfærslu barns skuli hagað með hliðsjón af högum foreldra og þörfum barns. Í hjúskaparlögum sem eiga við hjón, segir að til framfærslu barnanna teljist framlög til uppeldis og menntunar barna. Um inntak framfærsluskyldu gagnvart börnum segir ekki frekar í lögum. Í þeim tilvikum er börn kjósa að búa á eigin vegum eftir 16 ára aldur myndast oft óvissa um hvernig ber að haga framfærsluskyldu foreldra. Ekkert er kveðið á um í lögum hvernig ber að bregðast við slíku

tilfalli. Hækkun sjálfræðisaldurs myndi vinna gegn þessari óvissu jafnframt því að eyða þeirri ósamkvæmni sem hér um ræðir.

6. Hinn lági sjálfræðisaldur skapar gjarna erfiðleika óvissu um framkvæmd barnaverndarstarfs. Lög um vernd barna og ungmenna taka til ungmenna á aldrinum 16-18 ára og því hafa barnaverndaryfirvöld margvíslegar skyldur gagnvart þeim. Í mörgum tilvikum reynast þær tilgangslaugar þegar sjálfráða einstaklingar hafna afskiptum af högum sínum. Sú óvissa sem oft ríkir vegna hins lága sjálfræðisaldurs getur ennfremur komið niður á markvissu barnaverndarstarfi. Hér verður látið nægja að nefna til sögunnar fósturráðstafanir. Nokkur hundruð börn eru í varanlegu fóstur á Íslandi. Þegar barni er þannig ráðstafað í fóstur á vegum barnaverndarnefnda er gerður fóstursamningur við fósturforeldra til 16 ára aldurs barnsins. Þótt barnið sé þá orðið sjálfráða er það eigi í stakk búið til að standa á eigin fótum frekar en önnur börn á þessum aldri og þarfnast því fósturforeldranna áfram. Þrátt fyrir það getur fóstursamningurinn ekki gilt áfram. Þetta veldur oft fósturbörnum jafnt sem fósturforeldrum óvissu og skapar óöryggi, einkum þegar kynforeldrar (sem þá hafa framfærsluskyldu) kalla eftir börnum sínum.

7. Barnaverndarstofa hefur reynt að meta fjárhagsleg áhrif af hugsanlegri hækkun sjálfræðisaldurs er varðar útgjöld ríkissjóðs vegna barnaverndar. Rétt er að taka fram að afar erfitt er að framkvæma slíkt mat með óyggjandi hætti. Eftirfarandi ber því að líta á sem grófa áætlun, sem einkum er gerð til að varpa ljósi á þau útgjöld sem reikna verður með strax í kjölfar hækkunar á sjálfræðisaldri í 18 ár.

(i) Ljóst er að hækkun sjálfræðisaldurs felur í sér að óhjákvæmilegt reynist að setja á laggirnar sérhæfð meðferðarúræði fyrir þennan aldurshóp. Árlega vistast fimm til tíu ungmenni á umræddum aldri á meðferðarheimilum á vegum Barnaverndarstofu í lengri eða skemmri tíma. Hins vegar eru þau almennt ekki undir það búin að veita þessum hópi þjónustu enda miðast starfsemi flestra þeirra við börn á aldrinum 13 til 16 ára.

(ii) Reikna má með að mun algengara verði að ungmenni sem að öðru jöfnu útskrifast úr meðferð við 16 ára aldurinn fái áframhaldandi vistun á þeim meðferðarheimilum sem fyrir eru þannig að nokkuð dragi úr gegnumstreymi á heimilin. Líkur eru því á að lengri vistunartími valdi því að biðtími og biðlisti eftir meðferð lengist hjá yngri aldurshópnum verði ekkert að gert.

(iii) Íhugunarefni er hvort í kjölfar hækkunar sjálfræðisaldurs verði ætlast til að sérhæfð vímuefna meðferð standi til boða þeim sem eru yngri en 18 ára. Nýlegar breytingar á meðferðarkerfi ríkisins gera ráð fyrir að sjálfráða einstaklingar, 16 ára og eldri, leiti þeirrar þjónustu á sjúkrahöfnum fyrir fullorðna nema í undantekningartilvikum. Þessar breytingar voru m.a. gerðar þar sem reynsla af því að blanda saman ósjálfráða og sjálfráða einstaklingum í vímuefna meðferð var ekki góð þar sem sá hópur er sjálfráða var, batt gjarna endi á meðferð sína áður en meðferðartími var úti.

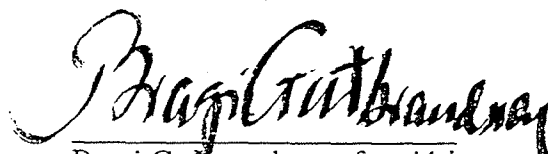
(iv) Máli skiptir hvort samhliða hækkun sjálfræðisaldurs verði gerðar breytingar á almennum hegningarlögum þannig að vistun á meðferðarheimili komi til viðbótar fangelsum við val á refsingu. Búast má við að kröfum um slíkt vaxi ásmegin, verði sjálfræðisaldur hækkaður, ekki síst með hliðsjón af ákvæðum barnasamnings SP er varða bann við að börn afpláni refsingu með

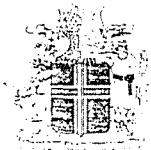
fullorðnum föngum og fyrr er vikið að. Svo sem fram hefur komið hafa tveir til þrjár einstaklingar undir 18 ára aldri verið dæmdir í afplánunarfangelsi árlega á undanförmum árum. Hins vegar má reikna með að sá hópur yrði líklega talsvert stærri, sem frelsissviptur yrði á meðferðarstofnanir, þar sem ætla má að dómsstólar grípi sjaldnar til ákærufrestunar og skilorðs væri sá valkostur fyrir hendi.

Með hliðsjón af ofangreindum atriðum er óhætt að fullyrða að hækkun sjálfræðisaldurs fæli óhjákvæmilega í sér að starfrækja yrði a.m.k. eitt sérhæft meðferðarheimili fyrir 16 til 18 ára ungmenni, sbr. lið (i) og er áætlaður kostnaður vegna rekstrar um 30 m.kr. Líklegt er að fljótlega yrði að bæta við öðru heimili vegna lengri vistunartíma á öðrum meðferðarheimilum, sbr. lið (ii) og má áætla árlegan rekstrarkostnað á bilinu 20 til 25 m.kr. Öllu erfiðara er að segja til um fjárhagsleg áhrif vegna liða (iii) og (iv) enda byggjast þau atriði á ágiskun um viðhorfsbreytingar í kjölfar hækkunar sjálfræðisaldurs frekar en beinum afleiðingum slíkrar aðgerðar. Segja má að gangi sú ágiskun eftir megi búast við 50 til 80 m.kr. útgjaldaauka. Ekki er tekið tillit til stofnkostnaðar vegna ofangreindra úrræða.

Þær breytingar sem að ofan greinir, ef af verða, hafa örugglega áhrif til lækkunar útgjalda á öðrum sviðum þegar til lengri tíma er litið. Þannig er fullvíst að unnt verði að draga verulega úr beinu fjárhagstjóni vegna síbrota einstaklinga á umræddum aldri auk þess sem meðferð þessara einstaklinga mun væntanlega draga úr afbrotum margra á fullorðinsárum. Draga mun úr kostnaði vegna löggæslu, rannsóknar mála og dómstólameðferðar auk heilbrigðis- og félagsþjónustu. Öll ofangreind atriði eru hins vegar þess eðlis að ógjörningur er að mæla þann sparnað er af hlýst eins og gjarna er um forvarnir. Ljóst er þó að um verulegar fjárhæðir er að ræða sem, þegar öllu er á botninn hvolft, gætu verið talsvert hærri en en þær tölur sem hér hafa verið tilgreindar.

Virðingafyllst,
f.h. Barnaverndarstofu,

Bragi Guðbrandsson, forstjóri

BARNAVERNDARSTOFA

AFRIT

Nefndasvið Alþingis,
b.t. Sólveigar Pétursdóttur,
Þórshamar v/Templarasund,
150 Reykjavík.

Reykjavík 17. janúar, 1997

Efni: Frumvarp til lögræðis laga

Vísað er til bréfs dags. 16. desember 1996 þar sem Barnaverndarstofu er sent til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á lögræðislögum.

Barnaverndarstofa sendi umsögn um þau frumvörp sama efnis sem lögð voru fram á síðasta þingi, dags. 2. ágúst sl. Fylgir afrit þeirrar umsagnar bréfi þessu.

Barnaverndarstofa styður það frumvarp sem nú er lagt fram og ítrekar þau sjónarmið sem koma fram í fyrri umsögn. Til viðbótar er bent á ákvæði nýlegra frumvarpa til breytinga á lögum um atvinnuleysistryggingar og til breytinga á lögum um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, sem hvoru tveggja eru stjórnarfrumvörp. Þessi frumvörp eiga það sameiginlegt að þau renna enn frekari stöðum undir þá afstöðu að miða sjálfræðisaldurinn við 18 ára aldursmörk. Þannig felst í sjálfræðishugtakinu rétturinn til að ráða dvalarstað sínum annars vegar og gera vinnusamninga og ráðstafa sjálfsaflafé sínu hins vegar. Í frv. til laga um atvinnuleysistryggingar er lagt til að aldurslágmark til þess að njóta atvinnuleysisbóta verði hækkað úr 16 árum í 18 ár, sbr. 2 gr. frumvarpsins. Þá er í 4. gr. frumvarps til lag um breytingu á lögum um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum settar ákveðnar takmarkanir á rétti einstaklinga yngri en 18 ára til þess að gera vinnusamninga. Ljóst er því að bæði ofangreind stjórnarfrumvörp skerða enn frekar möguleika ungmenna á aldrinum 16-18 ára til þess að standa á eigin fótum og vera efnahagslega sjálfstæðir, sem er hornsteinn sjálfræðishugtaksins. Rétt er því að færa sjálfræðisaldurinn upp í 18 ár til að hér gæti samræmis.

Virðingarfyllst,
f.h. Barnaverndarstofu

Bragi Antonsson / Helma Finnsdóttir

AUSTURSTRÆTI 16
PÓSTHÓLF 53
121 REYKJAVÍK

SÍMI 552 4100
BRÉFSÍMI 552 4108
NETFANG barn@itn.is